

Verslag en actielijst Omgevingsadviesgroep (OAG)

Datum: Donderdag 21 november 2019

Locatie: Dorpshuis 't Haarschut, Kloosterhaar

Aanwezigen:

1. **Hans Olthof** – Plaatselijk Belang Bergentheim
2. **Thea Beuving** – Plaatselijk Belang Sibculo
3. ? – Plaatselijk Belang Sibculo
4. **Tony Jager** - VVE park Moscou
5. **Eric van Aartrijk** - Plaatselijk Belang Gouden Ploeg
6. **Richard Hugen** – Plaatselijk Belang Bruchterveld
7. **Christiaan Kuiper** – Plaatselijk Belang Bruchterveld
8. **Jos Steggink** – grondeigenaar
9. **Manon Vennegoor** - grondeigenaar
10. **Martin Lamberink** – grondeigenaar
11. **Frank Weersink** – grondeigenaar
12. **Helmut Kuipers** - grondeigenaar
13. **Rudi Kok** – omwonende
14. **Edwin Welink** – omwonende
15. **Jan Bakker** – omwonende
16. **Arnold Dommerholt** – omwonende
17. **Ria van Middelkoop** – omwonende
18. **Anne Marie Ardesch** – omwonende
19. **Henk Bunschoeken** – Realistisch Duurzaam Bergentheim
20. **Rick Hofsink** - Realistisch Duurzaam Bergentheim
21. **Rob Rietveld** – Nederlandse Vereniging Omwonenden Windmolens (NLVOW)
22. **Tedde Langhout** - Windplanner
23. **Robert Ekkelenkamp** - gemeente Hardenberg
24. **Jaap Jepma** - voorzitter
25. **Inge Hakkers** - secretaris

Afwezig:

Gerrit Slot – BP Bergentheim

Marieke Oort – PB Gouden Ploeg

HenkJan de Keizer – PB Gouden Ploeg

Natuur & Milieu Overijssel

Ingrid van de Zon – Vereniging van Eigenaren park Moscou

Stephan Reusken – stichting Engbertsdijkvenen

VERSLAG

#	AGENDAPUNT	BESPROKEN	ACTIE
1.	Opening	Voorzitter Jaap Jepma opent de vergadering. Stefan Reusken is niet aanwezig en heeft zich niet afgemeld.	
2.	Concept verslag OAG 19 september 2019 17 oktober 2019	<p>Het verslag van 19 september 2019 is vastgesteld. Het verslag van 17 oktober 2019 is vastgesteld met inachtneming van tekstuele wijzigingen en toevoegingen in het verslag.</p> <p>N.a.v. agendapunt 3 <i>windsnelheden</i> De gemeente Hardenberg heeft geen toegang tot de CBS-statieken van Drenthe. Robert Ekkelenkamp heeft een vergelijking laten zien met Gelderland. Plaatselijk Belang Gouden Ploeg stelt een vraag over windsnelheden. Er wordt een specialist uitgenodigd van TNO-Ecn die de OAG kan bijpraten over windsnelheden, de opbrengst daarvan en de toekomstige ontwikkelingen. De link naar het RVO wordt apart nog toegestuurd.</p> <p>N.a.v. agendapunt 4 <i>windmolenpark Duitsland</i> Windmolenpark Duitsland. De stand van zaken is dat zij momenteel werken aan twee modellen met een tiphoogte van 200 of 240 meter met waarschijnlijk 5,6 Mwh. Het is realistisch dat er naar alle waarschijnlijkheid vier tot vijf molens geplaatst gaan worden aan de Nederlandse kant.</p> <p>N.a.v. agendapunt 4 <i>type molen</i> Realistisch Duurzaam Hardenberg adviseert om voor het nulscenario van tevoren een type windmolen te kiezen. Zij hebben de techniek bekeken van 8 windmolens in relatie tot 20 windmolens van de gemiddelde 3 Mwh molen (ashoogte 85, diameter rotor 82 = tiphoogte van 126). Met deze productiegegevens ontstaat een realistisch beeld omdat er al een aantal van dit soort windmolens staan in Overijssel. Afsproken is om wellicht op een later moment het type molen te gebruiken om mee te rekenen. De voorgestelde windturbine wordt niet meer geplaatst in Nederland. Het is mogelijk om een marktconsultatie te doen om de OAG bij te praten over type turbines. Dat doen we later, als er meer grip is op de mogelijke scenario's. Er zijn meerdere factoren die bepalend zijn voor het type molen. Belangrijk om af te wegen is: maatschappelijke sociale randvoorwaarden, trillingen, geluid, slagschaduw, gezondheidsrisico's, etc.</p> <p>N.a.v. agendapunt 5 <i>geothermie</i> Het bewonersplatform wil graag voorlichting over geothermie, een alternatieve vorm van duurzame energiewekking. Het onderwerp wordt geagendeerd voor de OAG van 19 december. Expert Gerrit Wigger is uitgenodigd om de OAG hierover bij te praten. Plaatselijk Belang Bruchterveld geeft de contactgegevens door aan Inge Hakkers. Op 19 december wordt bepaald of het wenselijk is om een avond te organiseren met een bredere themabijeenkomst waar de achterban van alle partijen bij aanwezig kunnen zijn.</p> <p>N.a.v. de actielijst De volgende vergadering is er meer bekend over de mogelijkheid van een eventuele aanwezigheidsvergoeding.</p>	Inge Hakkers

De foto's van Windplanner van De Veenwieken, de foto's met een drone, de bolfoto's en de informatie van het RVO over de beeldhoek worden naar alle leden toegezonden.

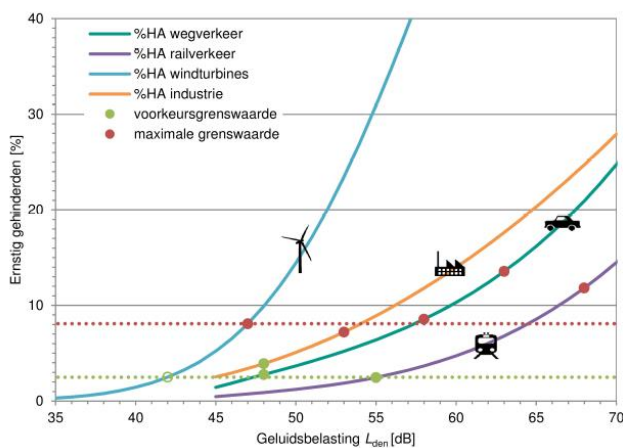
Het nulscenario wordt vanaf nu genoemd "het gemeente-scenario".

De gemeente heeft de windmolens van De Veenwieken als uitgangspunt gebruikt met een tiphoogte van 150 meter en ashoogte van 100 meter. Op basis hiervan worden de vervolgsenario's opgesteld.

Nul plus scenario | *Geluidshinder*

Berekende L_{den} waarde in dB als functie van afstand

afstand tussen turbine en immissiepunt [m]	solitair		lijnopstelling	
	E82-2,3MW-98m	V90-2MW-105m	3xE82-2,3MW-98m	3xV90-2MW-105m
400	42.1	42.3	45.0	45.2
500	40.0	40.2	43.4	43.5
600	38.3	38.4	41.9	42.1
700	36.8	36.9	40.7	40.8
800	35.5	35.6	39.5	39.7
900	34.3	34.4	38.5	38.6
1000	33.2	33.3	37.4	37.6
1250	30.3	30.6	34.7	34.9

Tabel B1: Verwachte percentage gehinderden en ernstig gehinderden buitenshuis en binnenshuis voor L_{den} waarden tussen 29 en 60 dB. Bron: [4].

L_{den}	buiten		binnen	
	gehinderden	ernstig gehinderden	gehinderden	ernstig gehinderden
29	0,62	0,15	0,15	0,03
30	0,85	0,22	0,21	0,05
31	1,18	0,31	0,30	0,07
32	1,56	0,44	0,42	0,10
33	2,08	0,61	0,58	0,15
34	2,74	0,85	0,78	0,21
35	3,55	1,18	1,07	0,30
36	4,58	1,58	1,44	0,42
37	5,79	2,07	1,90	0,58
38	7,28	2,72	2,48	0,79
39	9,00	3,54	3,22	1,07
40	11,04	4,54	4,12	1,44
41	13,38	5,77	5,21	1,90
42	16,05	7,23	6,53	2,49
43	19,04	8,97	8,08	3,22
44	22,36	11,00	9,91	4,12
45	25,98	13,34	12,01	5,22
46	29,88	16,01	14,42	6,53
47	34,02	18,98	17,13	8,08
48	38,37	22,30	20,14	9,91
49	42,87	25,92	23,46	12,02
50	47,46	29,81	27,05	14,43
51	52,09	33,95	30,90	17,14
52	56,69	38,30	34,97	20,15
53	61,21	42,80	39,22	23,46
54	65,57	47,38	43,61	27,06
55	69,74	52,02	48,07	30,91
56	73,66	56,82	52,58	34,98
57	77,31	61,13	57,02	39,23
58	80,65	65,50	61,38	43,62
59	83,68	69,87	65,61	48,08
60	86,38	73,80	69,68	52,57

3.

De afbeeldingen geven 'hinderbeleving' weer. Het type molen maakt in dit overzicht niet uit.

De adviesnormering in Nederland zou 42 Lden moeten zijn. De wereldgezondheidsorganisatie vindt 41 Lden acceptabel.
41 Lden = 700 meter afstand tot de woningen.
42 Lden = 600 meter afstand tot de woningen.
Dat betekent dat 42 Lden reëel is, maar 41 Lden is meer wenselijk.
Met betrekking tot de contour geldt dit voor zowel het dorp als de woningen.

Afgesproken is om uit te gaan van 41 tot 42 Lden.
Wanneer met deze contouren wordt gerekend dan verdwijnt dit gebied.
Hierbij moet worden opgemerkt dat alle ruimte die wordt “weggegeven”, wat verder gaat als het wettelijk kader, na 2030 mogelijk weer terug kan komen.

De molens van Windplanner staan 400 meter uit elkaar (de standaard om turbines te plaatsen in Nederland). Windplanner past de contouren aan.
De hoofd-windrichting op deze locatie is Zuid West.
Voor de afstand tussen de windmolens wordt als vuistregel 5x de rotordiameter gehanteerd.
Haaks op de windrichting is 3,5x de rotordiameter. Dit is een vuistregel om windmolens te plaatsen in Nederland.

De opgave die de gemeente Hardenberg aan de omgevingsadviesgroep heeft voorgelegd is niet acceptabel als “vol wind-scenario” want er worden mensen ingesloten en er is geen eerlijke verdeling ten opzichte van de geluidsscontour. In plaats daarvan stelt de omgevingsadviesgroep vast dat er moet worden doorgerekend op een nul-plus-scenario.

Er is besloten dat geen insluiting van omwonenden door windmolens plaats mag vinden. Voor het nul-scenario is gekozen voor een cluster van windmolens.

Het onderzoek van Pondera voldoet aan de natuurbeschermingswet. De voortoets van Tauw is beschikbaar en wordt naar alle leden toegestuurd. Op basis van de gegevens die nu beschikbaar zijn, is niet goed duidelijk wat een duurzame ontwikkeling voor gevolgen heeft voor de kraanvogel (en de gans). De Natura2000 is een harde grens.

De grondeigenaren hebben nagedacht over scenario's en de uitersten tegenover elkaar gezet. Wat is wenselijk: molens verspreid of geconcentreerd? Veel molens van 2,5 Mwh of weinig molens van 5,6 Mwh? Hoge molens, lage molens. Wat gebeurt er dan? Robert Ekkelenkamp heeft een presentatie laten zien met de extremen. Deze presentatie levert Robert Ekkelenkamp aan bij NLVOW om te bespreken in het omwonendenplatform en is niet bedoeld om te verspreiden.

		<p>Voorzitter Jaap Jepma verzoekt iedereen om voor 19 december duidelijk te hebben wat belangrijke aspecten zijn voor het afwegingskader. Deze kunnen worden losgelaten op de tekeningen, waarmee alternatieven kunnen worden ontwikkeld. Het is belangrijk om zoveel mogelijk alternatieven in beeld te krijgen.</p> <p>Windmolenpark Duitsland</p> <p>De contour van het verdrag van Meppen wordt nog toegevoegd aan het gebied in Duitsland: 360 meter vanaf de grens. Daarbij worden de contouren verruimt naar 600 meter tot de woningen, dan blijft er nog weinig ruimte over. Afhankelijk hiervan is hoe de onderhandelingen met Duitsland verlopen.</p>	
4. Communicatie		<p>Afgesproken is om een nieuwsbrief op te stellen als eerste kennismaking, voor het hele gebied. Er wordt een eerste opzet door de gemeente gemaakt en deze wordt meegestuurd met de agenda.</p> <p>In reactie op de vraag van de omwonenden is een stappenplan opgesteld op basis van voortgang. Dit kan worden gebruikt om acties weg te zetten op termijn.</p> <p>Agendapunten volgende keer</p> <p>Reacties op het verslag mogen per mail en beide verslagen worden in januari vastgesteld om de volgende vergadering te beperken tot een werkbijeenkomst. De volgende vergadering worden de gemaakte scenario's verfijnd op inhoud en benut als basis voor een afwegingskader.</p>	
<p>De volgende vergadering is op donderdag 19 december in Veenlust Bergentheim om 20:00 uur (inloop vanaf 19:15 uur).</p>			

Stappenplan

#	Datum OAG	Onderwerp/actie	Wie
1.	19 december 2019	Enexis zal de aanschuiven. Wat is haalbaar, wat betekent het voor de netbeheerder?	Gertjan Mulder
2.	19 december 2019	Een expert schuift aan voor het onderwerp Geothermie. Een verkenning maken of dit interessant is voor de inloopavond.	Gerrit Wigger
3.	19 december 2019	Aanwezigheidsvergoeding mogelijk?	Gemeente
4.	19 december 2019	Stichting Engbertsdijkvenen nogmaals benaderen.	Voorzitter
5.	23 januari 2020	De "alternatieven" bespreken.	Biogasexpert
6.	23 januari 2020	Gezondheidsaspect: bespreken of dit interessant is voor de brede informatieavond.	RIVM? GGD?
7.	23 januari 2020	Marktpartij uitnodigen	Antea
8.	27 februari 2020	Voorzitters fracties gemeenteraad uitnodigen + wethouder. Dan definitie 'draagvlak' agenderen.	
9.	Doorlopend	Invloed van beleidsregel stikstofproblematiek in de gaten te houden.	Gemeente
10.	Doorlopend	OAG blijven informeren over windmolenpark Duitsland	Gemeente
11.		Is het mogelijk om het geluid van de windmolen na te bootsen? (door NDLR?)	
12.		Wat heeft de trilling van de windmolen voor effect op de fundering van de huizen?	
13.		Liggen er plannen voor dit gebied voor de periode na 2030?	

vergaderingen OAG

DATUM	LOCATIE
19 september 2019	Bergentheim, Veenlust
17 oktober 2019	Sibculo, MFC De Horst
21 november 2019	Kloosterhaar, Dorpshuis 't Haarschut
19 december 2019	Bergentheim, Veenlust
23 januari 2020	nog onbekend
27 februari 2020	nog onbekend
26 maart 2020	nog onbekend
23 april 2020	nog onbekend
28 mei 2020	nog onbekend
18 juni 2020	nog onbekend